

Informativni list br. 2

Energetsko siromaštvo i energetska učinkovitost u ruralnim područjima: Anketno istraživanje

Sufinancirano od strane Europske unije u okviru projekta ID 101077272. Izraženi stavovi i mišljenja su, međutim, samo autorovi i ne odražavaju nužno stavove Europske unije ili CINEA-e. Za njih se ne mogu smatrati odgovornima ni Europska unija ni tijelo koje dodjeljuje potporu.

Uvod

Kako bi se bolje razumjelo energetska siromaštvo i energetska učinkovitost u ruralnim područjima, projekt RENOVERTY proveo je online istraživanje među relevantnim dionicima diljem Europe. Cilj istraživanja bio je prikupiti ključna mišljenja o postojećim potrebama, preprekama te predloženim rješenjima vezanima uz energetska siromaštvo i energetska učinkovitost u ranjivim ruralnim i periurbanim područjima diljem Europe.

U okviru ovog istraživanja na anketu je odgovorilo 130 dionika i stručnjaka iz područja različitih sektora, uključujući akademsku zajednicu, donositelje politika, privatni i javni sektor itd., s posebnim fokusom na ruralna područja Europske unije (EU).

Uzroci ruralnog energetskeg siromaštva

Sudionike u anketi se tražilo da ocijene osam različitih uzroka energetskeg siromaštva koristeći Likertovu skalu od 1 do 5 (1: "potpuno nevažno" – 5: "iznimno važno"). Kao najvažniji čimbenici na razini Europe istaknuti su: slab pristup javnom prijevozu, nedovoljna ulaganja u ruralna područja, nepovoljna demografska struktura i loša kvaliteta stanovanja.

Rangiranje uzroka energetskeg siromaštva

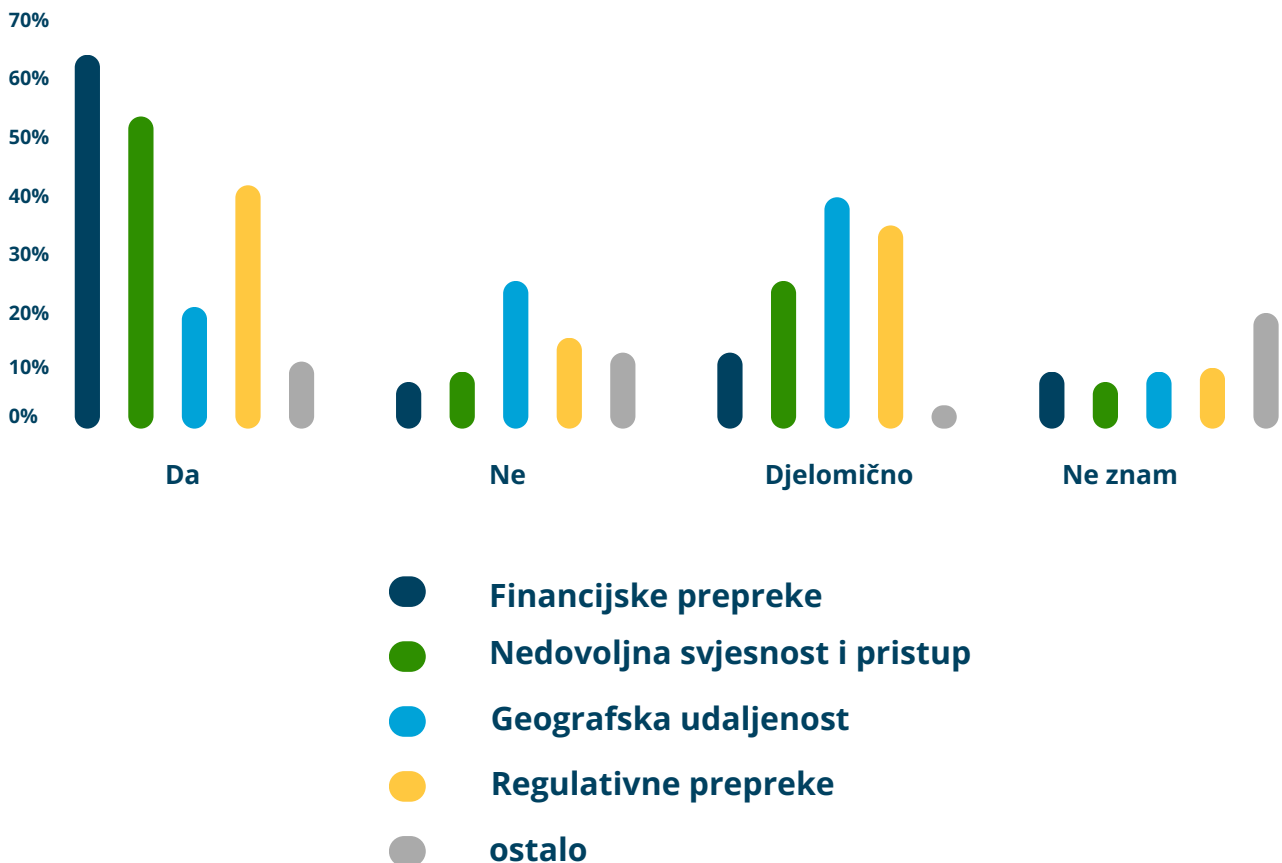

Prepreke u provedbi mjera energetske učinkovitosti za rješavanje energetske siromaštva u ruralnim područjima

Prepreke u provedbi mjera energetske učinkovitosti uključuju financijske izazove, prepreke vezane uz osviještenost i pristup, regulativne zahtjeve te geografske čimbenike, a temelje se na pregledu literature koje je korišteno za izradu ankete.

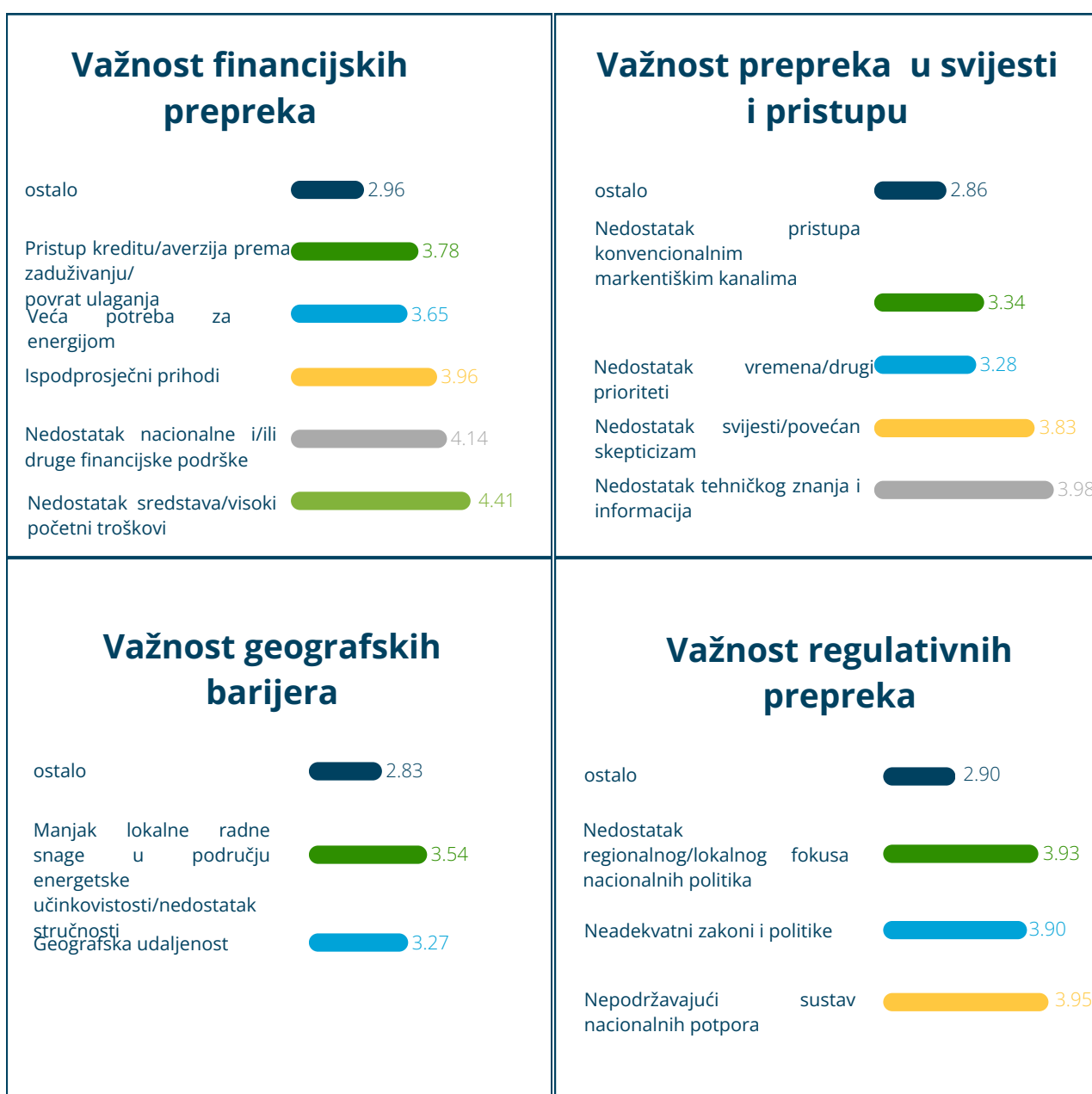
Ispitanici su upitani da odgovore s kojim su se vrstama prepreka susreli tijekom nastojanja da unaprijede energetske učinkovitosti u ruralnim područjima. Najveći broj ispitanika je sljedeće prepreke ocijenio kao najzastupljenije: financijske prepreke, nedovoljna svjesnost i pristup te regulativne prepreke.

Prepreke u provedbi mjera energetske učinkovitosti u ruralnim područjima

Kako bi se detaljnije istražila svaka od kategorija prepreka, ispitanici su traženi da ocijene važnost specifičnih prepreka unutar sve kategorije.

- **Najvažnije financijske prepreka:** nedostatak sredstava i visoki početni troškovi
- **Najvažnije prepreke u svijesti/pristupu:** nedostatak tehničkih informacija i povećan skepticizam ruralnih kućanstava
- **Najvažnije geografske prepreke:** manjak lokalne radne snage u području energetske učinkovitosti i nedostatak stručnosti
- **Najvažnije regulativne prepreke:** nedovoljno podupirajući zakonodavni okvir i politike

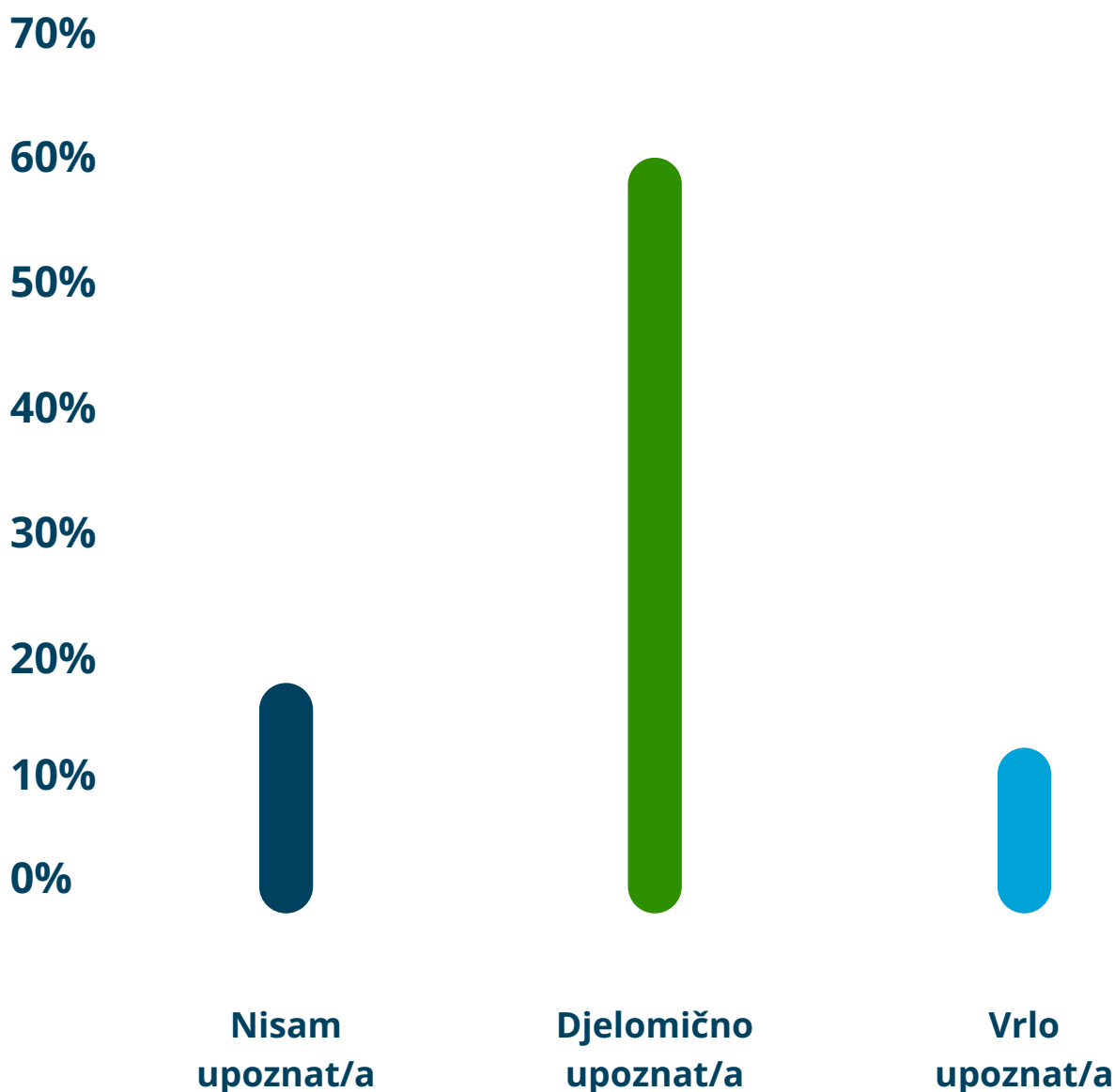

Poznavanje postojećih politika

Iako je većina ispitanika odgovorila da je poprilično dobro upoznata s politikama energetske učinkovitosti u ruralnim područjima, većina njih se suočavala s izazovima u navođenju konkretnih primjera takvih politika.

Većina njih spomenula je opće strategije i direktive EU (tj. Načelo energetska učinkovitost na prvom mjestu, Nacionalni integrirani energetski i klimatski plan, Mehanizam za pravednu tranziciju, itd.).

Svijest o politikama koje rješavaju prepreke provedbi mjera energetske učinkovitosti u ruralnim područjima

Ublažavanje ruralnog energetskeg siromaštva: Što tijela vlasti mogu učiniti?

Dionici i stručnjaci diljem Europe pružili su narativne i konkretne uvide u praktične preporuke za prevladavanje postojećih izazova u ruralnim područjima. Osim toga, izradili su popis različitih mjera koje bi tijela vlasti na svim razinama (tj. EU, nacionalna, regionalna i lokalna) mogla poduzeti u cilju poboljšanja energetske učinkovitosti i smanjenja energetskeg siromaštva u ruralnim područjima.

EU razina

Transformacija politika

Ključna tema je prilagodba postojećeg pravnog i političkog okvira uvođenjem promjena koje uključuju postavljanje jasnih ciljeva za poboljšanje energetske učinkovitosti i smanjenje energetskeg siromaštva u ruralnim područjima.

Financijski mehanizmi i podrška

Potrebno je razviti nove financijske mehanizme i osigurati financijsku potporu za energetske učinkovite inicijative, čime bi se omogućila provedba održivih projekata u ruralnim sredinama.

Uključivanje dionika i suradnja

Važno je uključiti sve relevantne dionike, poput predstavnika vlasti, lokalne zajednice i organizacija civilnog društva, kako bi se zajednički pristupilo rješavanju problema energetskeg siromaštva.

Obrazovanje i podizanje svijesti

Potrebno je provoditi informativne aktivnosti, poput radionica, programa obuke i javnih kampanja, kako bi se povećala svijest i razumijevanje izazova energetskeg siromaštva u ruralnim područjima.

Nacionalna razina

Transformacija politike

Nacionalne vlasti trebale bi izraditi planove i strategije koji uzimaju u obzir specifične izazove s kojima se suočavaju ruralna područja. To uključuje dodjelu bespovratnih potpora, mehanizama za praćenje te donošenje regulativnih propisa koja potiču unaprjeđenje energetske učinkovitosti.

Financijska potpora i poticaji

Potrebno je razviti nove financijske mehanizme i osigurati odgovarajuću financijsku potporu za energetske učinkovite inicijative kako bi se omogućila njihova provedivost i održivost u ruralnim područjima.

Pristup informacijama, obuci i financiranju

Nacionalna vlast trebala bi organizirati kampanje na nacionalnoj razini, provoditi obrazovne programe i osigurati širenje informacija o dostupnim resursima, tehnologijama i prednostima energetske učinkovite prakse za ruralna područja.

Regionalna razina

Osnaživanje građana i prilagoba strategija

Napori bi se trebali proširiti izvan okvira urbanih strategija, omogućujući razvoj jedinstvenih rješenja za izazove s kojima se suočavaju ruralna područja. Kampanje za obrazovanje i podizanje svijesti na regionalnoj razini ključne su za prijenos informacija o prednostima energetske učinkovite praksi među stanovnicima ruralnih područja.

Financijska potpora i pristupačnost

Dugoročno financiranje, inovativni alati financiranja i partnerstva s financijskim institucijama mogu omogućiti održiva ulaganja u projekte energetske učinkovitosti. Financijska sredstva trebaju biti usmjerena prema područjima koja su najviše pogođena energetske siromaštvom.

Suradnja i zagovaranje

Učinkovita suradnja između lokalnih, nacionalnih i europskih dionika ključna je za uspjeh. To prije svega podrazumijeva uključenost dionika s nacionalne razine kako bi se unaprijedili planovi i politike specifične za ruralna područja. Također, važno je zagovarati promjene na višim razinama, uključujući usklađivanje propisa i pristup poticajima.

Bolja infrastruktura i inovativnost

Poboljšanja infrastrukture sastavni su dio ruralnog razvoja. Inicijative uključuju dostupnost javnog prijevoza, nadogradnju energetske sustava te promicanje praksi održive gradnje. Inovativnost je bitna, posebno u tom prijelazu ruralnih naselja u samoodržive ruralne zajednice.

Planiranje temeljeno na dostupnim podacima

Stvaranje namjenskih odjela za nadzor aktivnosti lokalnih vlasti može osigurati odgovornost u provedbi planova. Dodatno, olakšavanje suradnje između različitih dionika u dijeljenju podataka može rezultirati donošenjem boljih, informiranijih odluka.

Lokalna razina

Financijska podrška i raspodjela sredstava

Lokalne vlasti trebale bi osigurati sredstva za rekonstrukciju zgrada, ugradnju energetske učinkovite opreme i potporu energetske siromašnim kućanstvima. Ključno je da raspodjela sredstava bude ciljano usmjerena na temelju specifičnih potreba različitih područja.

Razvoj lokalne politike

Lokalne vlasti trebale bi dati prioritet energetske izazovima s kojima se suočavaju ruralna područja unutar njihovih nadležnosti, olakšati pristup stručnim informacijama i stručnjacima i razviti planove prilagođene specifičnostima ruralnih područja. Ističe se i uloga lokalnih samouprava u pružanju potpore najudaljenijim i najugroženijim kućanstvima, osobito u kontekstu smanjenja prometnog siromaštva.

Lokalni angažman i sudjelovanje

Podrška suradnji s lokalnim dionicima, uz podršku energetske zajednicama, također je istaknuta. Poticanje ruralnog stanovništva na sudjelovanje u procesima donošenja odluka, sudjelovanje u lokalnim energetske projektima i osnivanje lokalnih energetske zajednica ključno je za uspjeh takvih inicijativa.

Koordinacija i suradnja s višim razinama vlasti

Lokalne vlasti potiču se na blisku suradnju s vlastima na višim razinama upravljanja kako bi prevladale strukturne prepreke i prilagodile politike lokalnom kontekstu. Lokalne vlasti prepoznaju se kao posrednici koji komuniciraju specifične potrebe svojih područja prema višim razinama upravljanja.

O PROJEKTU RENOVERTY

Projekt RENOVERTY potiče poboljšanja energetske učinkovitosti zgrada energetske siromašnih kućanstava na području Srednje i Istočne Europe (SIE), Jugoistočne Europe (JIE) te Južne Europe (JE). Poboljšanja energetske učinkovitosti poticati će se uspostavom metodološkog okvira kroz razvoj i primjenu smjernica za energetske obnovu ranjivih ruralnih i peri-urbanih područja temeljenih na financijski održivim i socijalno pravednim načelima.

RENOVERTY osigurava da obnova zgrada uključuje društvenu dimenziju integrirajući čimbenike sigurnosti, udobnosti i poboljšane pristupačnosti u Smjernice za energetske obnovu zgrada energetske siromašnih kućanstava, kako bi se dodatno unaprijedila kvaliteta života ranjivih skupina stanovništva. Tijekom tri godine trajanja projekta, sedam pilot lokacija lociranih u Svetoj Nedelji & Žumberku (Hrvatska), Tartuu (Estonija), Bük-Mak & Somló-Marcalmunte-Bakonyalja Leader (Mađarska), Zasavju (Slovenija), Parmi (Italija), Coimbri (Portugal), i Osona (Španjolska) provodit će Smjernic, dok se u dugoročnom razdoblju predviđa i postizanje šire integracije ruralnog i periurbanog razvoja.

Ovdje pristupite cijelom izvješću

Naša web stranica: <https://ieecp.org/projects/renoverty/>

Pronađite nas na LinkedInu i Twitteru

@RENOVERTYprojekt

Sufinancirano od strane Europske unije u okviru projekta ID 101077272. Izraženi stavovi i mišljenja su, međutim, samo autorovi i ne odražavaju nužno stavove Europske unije ili CINEA-e. Za njih se ne mogu smatrati odgovornima ni Europska unija ni tijelo koje dodjeljuje potporu.